అథ కేదారేశ్వర పూజా

శ్రీ రామాయనమః॥ ఏవం శుభ తిథౌ। శ్రీ కేదారేశ్వ
ర ప్రీత్యర్థం ధర్మార్థ కామ మోక్ష చతుర్విధ పురు
షార్థ సిద్ధ్యర్థం పుత్ర పౌత్రాభివృద్ధ్యర్థం శ్రీకేదా
రేశ్వర పూజాం కరిష్యే॥ తదనంతరం కలశ గణ
పతి పూజాం కృత్వా॥ ప్రాణప్రతిష్ఠాం కుర్యాత్।
ధ్యానం॥ ధ్యాయేన్నిత్యం మహేశం రజతగిరి
నిభం చారు చంద్రావతంసం। రత్నాకల్పోజ్జ్వ
లాంగం పరశు మృగ వరాభీతి హస్తం ప్రసన్నం॥
పద్మాసీనం సమంతాత్ స్తుతమమర గణైర్వ్యా
ఘ్ర కృత్తిం వసానం। విశ్వాద్యం విశ్వవంద్యం
నిఖిల భయహరం పంచవక్త్రం త్రినేత్రం॥
ఇతి ధ్యానం॥ ఆవాహయామి దేవేశం కేదార
నిలయం విభుం। వరదాభయ శూలాక్షం సూ
త్రధారిణమవ్యయం॥ ఆవాహనం॥ సింహా
సనం ప్రదాస్యామి నవరత్న విచిత్రితం।
గౌరీపతే గృహాణత్వం భక్తానాం వరదప్రభో॥
ఆసనం॥ పార్వతీశ నమస్తే స్తు శంభో చంద్రార్ధ
శేఖరా। పాద్యం గృహాణ దేవేశ కేదార నిలయ
ప్రభో॥ పాద్యం॥ త్రిపురాంతక విశ్వాత్మన్

1

[illegible] శశిశేఖర అర్ఘ్యం గృహాణ భో స్వామి
న్మయా దత్తం సురేశ్వర॥ అర్ఘ్యం॥ గౌరీ రమణ
దేవేశ భక్తియుక్త ప్రదాయక। గంగాధర నమ
స్తే స్తు శుద్ధాచమన మాచర॥ ఆచమనీయం॥
పంచామృతైర్గంధతోయైః ఫలతోయైర్న
దీజలైః। స్నపయామి చ భక్త్యా త్వాం కేదారే
శ్వర రక్షమాం॥ వేదోక్త మంత్రైః పంచామృత
శుద్ధోదక స్నానం చ కుర్యాత్॥ స్నానం॥ కౌశేయం
చామలం దివ్యం గౌరీ హృదయ శోభితం। వస్త్ర
యుగ్మం ప్రదాస్యామి కేదారేశ గృహాణ భో॥
వస్త్రం॥ దివ్య యజ్ఞోపవీతం చ దివ్య చందన
లేపితం॥ కార్పాస నిర్మితం సూత్రం ఉత్తరీ
యం గృహాణ భో॥ ఉపవీతం॥ భూషణాని చ
దివ్యాని మణి యుక్త మయాని చ। నాగభూ
షణ దత్తాని గృహాణ పరమేశ్వర॥ ఆభరణం॥
కర్పూరాగరు సంయుక్తం శ్రీఖండేన సమన్వితం।
చందనంతు మయా దత్తం గృహాణ గిరిజా
పతే॥ గంధం॥ అక్షతాన్ ధవళాకారాన్ శాలి
తండుల మిశ్రితాన్। యవ గోధుమ సంయు
క్తాన్ గృహాణ శశిశేఖర॥ అక్షతాన్॥ అహం

శివ భక్తైః పర్యాయ బాహుం జ్ఞానాయా హేతుం
పరిబాధమానాం। హస్తఘ్నో విశ్వా వయునాని
విద్వాన్ సప్తమాను ప్రమాం సంపరిపాతు విశ్వతః॥
హరిద్రా చూర్ణం॥ గౌరీర్మిమాయ సలిలాని తక్ష
త్యేకపదీ ద్విపదీ సా చతుష్పదీ। అష్టాపదీ
నవపదీ బభూవుషీ। సహస్రాక్షరా పరమే వ్యో
మన్॥ కుంకుమం॥ బిల్వదళైస్తులసీ మాల
తీ రల పుష్పైః। కల్హార కమలైస్త్వాం తు
పూజయామి సదాశివ॥ పుష్పం॥ అథాంగపూజా
గౌరీ వల్లభాయ నమః పాదౌ పూజయామి।
గంగాధీర నివాసినే నమః జంఘే పూజయా
మి। అర్ధనారీశ్వరాయ నమః జానునీ పూజ
యామి। అజినాంబరాయ నమః। ఊరూ॥ శివాయ
నమః। కటిం॥ నీల లోహితాయ నమః। హృదయం॥
చతుర్భుజాయ నమః। భుజౌ॥ వరదాభయ
హస్తేన నమః। హస్తౌ॥ నీలకంఠాయ నమః।
కంఠం॥ విరూపాక్షాయ నమః। వక్త్రం॥ ఫాల
లోచనాయ నమః। లలాటం॥ చంద్రమౌళయే
నమః। శిరః। శ్రీ కేదారేశ్వరాయ నమః। సర్వాంగా

పూజయామి। ధూపం దశాంగ సంయుక్తం
ఆఘ్రేయం దేవతాప్రియం। శ్రీ కేదార నివాసే
శ త్వాహి మాం స్వీకురు ప్రభో॥ ధూపం॥ దీపం
గోఘృత సంయుక్తం వర్తిత్రయ సమన్వితం।
అంగీకృత్య కృపాసింధో లోకేశ వరదో భవ॥
దీపం॥ ఏకవింశతి భక్ష్యైశ్చ ఘృతోరన్నైరనేకశః।
సంయుతం స్వీకురు స్వామిన్ నైవేద్యం
కరుణానిధే॥ నైవేద్యం॥ ఏకవింశతి పూగైశ్చ
పత్రైః కర్పూర సంయుతైః। ముక్తా చూర్ణ సమా
యుక్తం తాంబూలం స్వీకురు ప్రభో॥ తాంబూలం॥
హిరణ్యగర్భ గర్భస్థం హేమబీజం విభావసోః।
అనంత పుణ్య ఫలద మతః శాంతిం ప్రయచ్ఛ మే॥
సువర్ణ పుష్పిక దక్షిణా॥ ఇదం ఫలం మయా
దత్తం స్థాపితం పురతస్తవ। తేన మే సఫలా
వాప్తిర్భవేజ్జన్మని జన్మని॥ ఫలం॥ పంచవర్తి
సమాయుక్తం నానారత్న సమన్వితం। ఆర్తిక్యం
మయా దత్తం గృహాణ జగదీశ్వర॥ నీరాజనం॥
గౌరీ వరుణా దేవేశ భక్తి ముక్తి ప్రదాయక।
పుష్పాంజలిం మయా దత్తం స్వీకురుష్వ జగ
త్పతే॥ పుష్పాంజలిం॥ ఏకవింశతి సంఖ్యాకైః

నమస్కార ప్రదక్షిణైః। మయా నివేదితైర్భక్త్యా
ప్రసీద జగదీశ్వర॥ ప్రదక్షిణ నమస్కారాన్ సమ
ర్పయామి॥ ఏకవింశతి కార్పాస తంతుభిర్గ్రంధి
సంయుతం। దోరం కేదార నిలయ లాంఛనం తే
ధరామ్యహం॥ అనేన నూతన దోర బంధనం॥
జీర్ణ దోర విసర్జనం॥ ఉత్తరపూజాం కుర్యాత్॥
గౌరీపతే నమస్తేస్తు లోకనాథ జగద్గురో। అర్ఘ్యం
దాస్యామి దేవేశ ఫల పుష్ప హిరణ్యకం॥ ఏకవింశ
త్యర్ఘ్యాని దద్యాత్। ఏకవింశతి భిర్భక్ష్యైః, పత్రైః
పూగైః సదక్షిణైః। అర్పితం వాయనం దేవతావ
ప్రీత్యై దదామ్యహం। వాయనదానం॥ గౌరీశః
ప్రతిగృహ్ణాతు గౌరీశో వై దదాతి తే। గౌరీశః
స్తారకోభాభ్యాం గౌరీశాయ నమో నమః॥
ఇతి కేదారేశ్వర పూజా సమాప్త ముదవాత్
సర్వధారి నామ సంవత్సర మాఘ శుద్ధ దశమీ
భానువాసరే కుంభోజ్జ్వల ఇత్యావనామక విలేచిన
లిఖితం కరకృత మపరాధం క్షంతుమర్హంతి
సంతః॥

అథ శ్రీకేదారేశ్వరవ్రతకథా ప్రారంభః

విఘ్నం మాస్తు। శుభమస్తు॥ సూత ఉవాచ॥ పురాతు
నైమిశారణ్యే ఫలపుష్ప సమన్వితే। వ్యాసం సంపృష్ట్వా
మహాత్మానం ఉపవిష్టు దయానిధే॥ అభ్యర్చ్యచ
గంధ పుష్పాద్యైః సమస్త్యర్థ యథా విధిః। స్తుత్వాం
కృత్వా ఋషి శ్రేష్టం ప్రపృచ్ఛ ఋషి కన్యకా॥
ఋషి కన్యకా ఉవాచ॥ భగవన్సర్వ ధర్మజ్ఞ
నారీణాం హితకామ్యయా। సర్వసౌభాగ్యదం
పుణ్యం సర్వ పాప ప్రణాశనం॥ సర్వైశ్వర్యప్రదం
నృణాం పుత్ర పౌత్ర ప్రవర్ధనం॥ చాతుర్వ
ర్ణాపి వర్ణానాం వ్రతం బ్రూహి మహామునే॥
వ్యాస ఉవాచ॥ కేదార గౌరి విఖ్యాతం
సర్వేషాముత్తమం వ్రతం। సర్వేషామపి వ
ర్ణానాం కర్తవ్యం శుభదాయకం॥ ఋషి కన్య
కా ఉవాచ॥ కేన వాచరితం పూర్వం కేనవా
కథితం పురా। కస్మిన్మాసే ప్రకర్తవ్యం దేవతా
కా ప్రపూజయేత్॥ విధానం కీదృశం చాత్ర విస్త
రాద్వద మే ప్రభో॥ వ్యాస ఉవాచ॥ పురాతు
గౌతమునేతరే దరిద్రో బ్రాహ్మణోత్తమః। తస్య
భార్యా మహాప్రజ్ఞా భద్రానామ పతివ్రతా॥
ఏతస్మిన్నంతరే కాలే భరద్వాజ మహామునిః।

పృష్ఠ బ్రాహ్మణ రూపేణ గృహమాగత్య కన్యకా॥
తం దృష్ట్వాతు మహాభద్రా గంధాద్యైరర్చయేత్
ద్విభుం। నమస్కృత్వాతు సద్భక్త్యా వ్రతం బ్రూ
హి తపోధనః॥ భరద్వాజ ఉవాచ॥ హిమవద్దక్షి
ణే పార్శ్వే పార్వత్యాచరితం పురా। శుభభద్రే
ప్రవక్ష్యామి వ్రతానాముత్తమం వ్రతం॥ కేదార
గౌరీనామాఖ్యం భూర్యాఖ్యాతం భువనత్రయే॥ దక్ష
యజ్ఞే స్థితా దేవీ త్యక్త్వా స్వస్య కళేబరం। మేన
కా గర్భ సంభూతాం పార్వతీనామ నామతః। పిత్రు
గృహే వర్తమానా నారదో మునిసత్తమః। తం
దృష్ట్వా పార్వతీ మహాశంకరామే పతిర్భవతు॥
తత్సోపాయం వద బ్రహ్మన్ వ్రతం బ్రూహి
మమాగ్రతః। నారద ఉవాచ॥ కేదారాఖ్యం మహా
పుణ్యం క్షేత్రం పుణ్యవివర్ధనం। తత్రకాతు
మహా గౌరీం పూజయస్వ సమాహితః। మహా
గౌరి ప్రసాదేన శంకరస్తే పతిర్భవేత్। తచ్ఛ్రు
త్వా పార్వతీ గత్వా క్షేత్రం కేదారసంజ్ఞికం।
తత్ర గౌరీం ప్రతిష్ఠాప్య పూజయామాస
శోభనే॥ తస్మిన్సత్త దినే రాత్రౌ గౌరి
స్వప్నగతాబ్రవీత్। ఉత్తిష్ఠ దేవి సత్యం తే
పతి శ్శంభుర్భవేద్ధ్రువం॥ కేదార గౌరీనామాహం
వాచరేద్వ నవ్రుషా భవేత్। స్వప్నాదుత్థాయ తాం

సా తే విశిష్యం గత్వా స్వకం గృహం ॥ ఉక్త్వా
ఇతి శివం నత్వా శంకరం లోకశంకరం ॥ గౌరీవ్రత
ప్రభావేన పార్వతీ పరమేశ్వరం ॥ ఉదారభక్త్యా
మహాభద్రే స్త్రీణాం మాంగళ్య కారణం । ఆశ్వయుజ
కృష్ణ పక్షే తు దర్శ స్వాతి యదా భవేత్ ॥ పూర్వా
నక్షత్ర సంయుక్తం స్వాతి త్యాజ్య ప్రయత్నతః ।
విశాఖ యుక్తా స్వాతిస్తు పూజయస్వ వరాననే ॥
అయం విధిర్మహాభద్రే యోగో విధి నలభ్యతే ।
తస్మిన్ దినే మహాదేవం స్వర్ణాలంకార భూషితం ।
సంపూర్ణ చంద్ర వదనం సర్వైశ్వర్య ప్రదాయినం ॥
స్వర్ణ సింహాసనారూఢం శంకరస్య చ వల్లభాం ।
ఏవం ధ్యాత్వా మహాభద్రే పూజాం కృత్వా యథా
విధిః ॥ ప్రాతస్స్నాత్వా శుచిర్భూత్వా నిత్యం
కర్తవ్యం విధాయంచ । బహు పుష్ప సమోపేతా గృహే
వాని చాలత వ్రతః ॥ మంటపం కారయేత్తత్ర
చతుర్ద్వార సమన్వితం । పతాక ధ్వజ సంయు
క్తం రంగవల్లి ప్రకల్పయేత్ ॥ విలక్షణాని పద్మాని
పంచవర్ణ సమన్వితాం । తస్మిన్ మధ్యే స్థాపితాం
శక్తిం మహా గౌరీం ప్రపూజయేత్ ॥ తంతు
సూత్రేణ సంయుక్తం ఏకవింశతి సంఖ్యయా ।
తత్సంఖ్యా గ్రంథి సహితం కుంకుమోక్తం సు

దోరకం ॥ దేవస్య పురతః స్థాప్య పూజాం కృ
త్వా ప్రయత్నతః । పూగీ ఫలాని పుష్పాణి నాగ
వల్లీ దళాని చ ॥ భక్ష్యాణ్యేవ సంపాద్య ఏక
వింశతి సంఖ్యయా । అనేన విధినా భక్త్యా ఏకవిం
శతి వత్సరం ॥ ఇదం వ్రతం మహాపుణ్యం త్వం
కురుష్వ మహామతే । భద్ర ఉవాచ ॥ భగవన్ సర్వ
ధర్మజ్ఞ సర్వ తత్త్వ విదాం వర । ఉద్యాపన విధా
నం చ బ్రూహి మే కరుణానిధే ॥ భరద్వాజ ఉవాచ ॥
ఉద్యాపన విధానంచ సాదరాచ్ఛృణు మంగళే ।
ద్రౌపద్యా చరితం పూర్వం సామ్రాజ్యావాప్త
యే శుభం ॥ యదుక్తం వాసుదేవేన తత్సర్వం
కథయామి తే ॥ ద్రౌపద్యువాచ ॥ దేవ దేవ జగ
న్నాథ సర్వలోక హితేరత । రాజ్యం ప్రాప్తి కథం
మే స్యాత్కథయస్వ జనార్దన । శ్రీ కృష్ణ ఉవాచ ॥
కేదార గౌరీ నామాస్తి వ్రతానాముత్తమం వ్రతం ।
ఇదం వ్రతం పురాఖ్యాతం తు పాంచాలి సు
వ్రతే ॥ పురా తు ద్వారకా పుర్యాం సువర్ణ మణి
మండపే । మయా త్యక్త్వా తు పాంచాలి రుక్మిణీ
దుఃఖ సంకులా ॥ ఏతస్మిన్నంతరే కాలే నారదో
బ్రహ్మ దర్శనః । రుక్మిణీ గృహమాగత్య మమ
కీర్తన తత్పరః ॥ తాం దృష్ట్వా రుక్మిణీ దివ్యా

మానసం పరికల్ప్యాచ। మధుపర్కాదిభిః పూజ్యా
ప్రాంజలిర్హృష్టచేతసా॥ నమో భూయాత్ సా
దేవీ స్తుత్యా స్తోత్రేణ నారద। ఉమా చ మమతి
శార్దూలం చ సావ్యతా వర్ణితా॥ రుక్మిణ్యువాచ॥
ఇదానీం తు యదుశ్రేష్ఠః సత్యభామావశంగతః।
బ్రాహ్మణాదిభిః స్తూయమానో లోకే విఖ్యాతకీర్తి
మాన్॥ మాధవో మాం పరిత్యజ్య సత్యభామా
గృహే వసన్। ~~[illegible]~~ తయా
సార్థం సుదుఃఖం చ సర్వాన్ కామాన్ జితేంద్రియః॥
శ్రీకృష్ణ సర్వధర్మజ్ఞః సర్వలోకైకవందితః॥
మయా ప్రీతికరం కుర్యాత్ కృష్ణ కమలలోచనః॥
సపత్నీనాం చ సర్వాసాం వరిష్ఠం సర్వదా సుఖం।
కథం వయక్తి వదా స్వాకం చంతాం కాంతాం ద్విజో
త్తమ॥ నతృష్ణా నైవ నిద్రా చ న సుఖం స్థా చ దివా
నిశం। భవద్వశం మహాత్మానః సర్వభూత
హితే రతాః॥ పితరో మాతరశ్చైవ బాంధవాసు
హృదస్తథా। త్వదన్యో నాస్తి మే లోకే గురుర్బం
ధు సుహృత్సఖా॥ కథయస్వ మహోపాయం
యదాంతే మమాయవిద్యతే। భగవన్సర్వధర్మజ్ఞః
విష్ణుః ధర్మపరాయణః॥ కేన వ్రతేన పుణ్యేన
పతిర్వశగో భవిష్యతి। తద్వ్రతం పరమం
పుత్రీయం బ్రూహి నారద మే శుభం॥ నారద ఉవాచ॥
భక్త్యా ప్రసీదతే కృష్ణః సర్వభూతహితే రతః।

కాయేన మనసా వాచా యో భజంతి దివానిశం।
తస్మాత్త్వమపి భజస్వాద్య భక్త్యా కృష్ణం జగత్ప
తిం॥ అథాపి తవ ప్రశ్నీయం వ్రతం వక్ష్యామి
సువ్రతే। కేదారగౌరీ విఖ్యాతం సర్వలోకేషు
విశ్రుతం॥ శృణు దేవి ప్రవక్ష్యామి వ్రతా
నాముత్తమం వ్రతం। స్త్రీణాం చావశ్యకర్తవ్యం
సర్వకామఫలప్రదం॥ తస్యాచరణమాత్రేణ
పతిప్రీతికరం భవేత్॥ తద్వ్రతం కురు సౌభా
గ్యతుష్ట్యం చ హితకామ్యయా॥ పురా తు
జాహ్నవీ తీరే కథితం శంకరేణ [illegible]। వ్రతం చరణ
మాత్రేణ శంభోర్వామాంక సంస్థితా॥ అరుంధత్యా చ
లక్ష్మ్యా చ పార్వత్యాపి తయా వ్రతం। ఇదం వ్రతం
సవిస్తార్య ఉభాభ్యాం తరధీయతాం॥ యథోక్తం
విధినా సర్వం తద్వైవాచరితం తదా। మయా
సార్థం సుఖం ప్రాప్స్యసి రుక్మిణి స్థిరచేతసా॥
తద్వ్రతం కురు పాంచాలి పూర్వోక్త విధినా శుభం।
ఆదౌ మధ్యే తథా చాంతే కుర్యాదుద్యాపనం
సతీ॥ ఆచార్యం శాస్త్రమాదాయ స్వగృహ్యోక్త
విధానతః। గౌరీం ప్రతిమాయేతి మంత్రేణ హోమ
శేషం సమాపయేత్॥ ప్రతిమాం వస్త్రసంయుక్తం
ఆచార్యాయ నివేదయేత్। ఇదం దేవేన కథితం
పాంచాలీ వ్రతముత్తమం॥ తద్వ్రతం కారయా

మాసమాత్రోక్తం భక్త వత్సలః। తస్య ప్రసాదప్రభా
వేన ప్రాప్త రాజ్యం మహదాన్వితాః॥ చతుస్సాగర
పర్యంతాం పాలయామాస పాండవాః॥ వ్యాస ఉవాచ
దమయంత్యా ప్రభావత్యా భగవత్యానుసూయ
యా। విశ్వర్యం తత్ప్రసాదేన రాజ్య ప్రాప్య కరం
భవేత్॥ మయా చరణి మాత్రే దరిద్రం నైవ
విద్యతే। మహా గౌరీ ప్రసాదేన అష్టైశ్వర్య ము
మాప్నుయాత్॥ ఇత్యేతత్ కథితం భద్రే తవ
ప్రీతి మయాద్భుతం। కురు త్వమపి భక్త్యేతం
సర్వాన్నాన్ మనవాప్స్యసి॥ భుంక్తిష్వాన్ సకలాన్
భోగాన్ పుత్ర పౌత్ర మనోరథాన్। మహా గౌరీ
ప్రసాదేన గౌరీ సాయుజ్య మాప్నుయాత్॥
యేవ రంతి సమాఖ్యాతం యే శృణ్వంతి
సమాహితాః॥ తే సర్వే పాప నిర్ముక్తా యా
స్యంతి పరమాం గతిం॥ ఇతి శ్రీ భవిష్యోత్తర
పురాణే ఉత్తర ఖండే హిమాచల ప్రసంగే,
కన్యకా వ్యాస సంవాదే కేదార వ్రత కల్పం
సంపూర్ణం॥ శ్రీ కృష్ణార్పణ మస్తు। సర్వధారి నామ
సంవత్సర మాఘ శుద్ధ దశమి భానువాసరే
సమాప్త మగమత్। కరకృత మపరాధం క్షంతు
మర్హంతి సంతః॥ కుండోజ్వల విరోచేన లిఖితం॥

కేదార వ్రత కథ.

పూర్వం ఫల పుష్పాదులతో కూడిన
నైమిశారణ్యం నందు, మహాత్ముడు
దయా సముద్రుడు ఐనటువంటి వ్యాస
మహామునిని చూచి, కూర్చుండ బెట్టి
గంధ పుష్పాదులతో పూజించి నమ
స్కరించి, ఋషి శ్రేష్ఠుడైన అతనిని స్తోత్రం
చేసి ఋషి కన్యకలు అడిగినారు. ఋషి
కన్యకలు:- ఓం వ్యాస భగవానుడా! అన్ని
ధర్మములు తెలిసినవాడా! స్త్రీలకు మేలు
చేయునటువంటిది, అన్ని సౌభాగ్యములు
కలుగు చేయునది, ధనప్రదమైనది
అన్ని రకముల పాపములు పోగొట్టు
నదియు, సర్వైశ్వర్యములు కలుగ చేయు
నదియు, పుత్ర పౌత్ర సంతతి
వృద్ధి చేయునటువంటిదియు, నాలుగు
వర్ణాల వారు చేయునటువంటిదియు
అగు వ్రతం చెప్పండి అని ఋషికన్యకలు
వ్యాస మహామునిని కోరినారు. వ్యాసుడు:
అన్ని వ్రతాలలో ఉత్తమమైనటువంటిది
శుభములు కలుగ చేయునదియు అన్ని
వర్ణముల వారు చేయదగినదియు, కేదార
గౌరి అని పేరుగల వ్రతం కలదు.

ఋషికన్యకలు:- ఈ వ్రతం పూర్వం ఎవరిచే చేయబడినది, ఏ మాసంలో ఈ వ్రతం చేయాలి, ఏ దేవుని పూజించాలి, ఏ విధానంగా పూజించాలి ఈ విషయాలన్నీ కూడ సవిస్తరంగా చెప్ప వలసినదని ఋషికన్యలు వ్యాసమునిని అడిగినారు. వ్యాసుడు:- పూర్వకాలం నందు గౌతమీనది తీరమందు దరిద్రుడైన ఒక బ్రాహ్మణుడుండేవాడు ప్రత్యావలి, పతివ్రత ఐన భద్ర అను పేరు గల అతని భార్య ఉండేది. ఇలా ఉండగా ఒకరోజు వారి యింటికి వృద్ధ బ్రాహ్మణ రూపంలో భరద్వాజ మహాముని వచ్చినాడు. అతనిని చూచి భద్రా దేవి భక్తితో అతనిని గంధ పుష్పాదులతో పూజించి నమస్కరించి వ్రతం చెప్పుమని కోరింది. భరద్వాజ ముని:- హే మ పతివ్రతా దక్షిణ భాగమందు పార్వతీ దేవి చే ఆచరించబడిన అన్ని వ్రతాలలో కెల్లా శ్రేష్టమైన వ్రతం చెప్పుతున్నాను విను మా. పుణ్యకాలం దున, భూలోక మందున కేదార గౌరి అని పేరుగాంచినది వ్రతం. ఈ దక్ష యజ్ఞ మందు సతీ దేవి ఆత్మాహుతి ద్వారా తన

శరీరం వదిలింది. మేనకా గర్భ మందు జన్మించి పార్వతి అను పేరుతో పిలవబడినది. తండ్రి ఇంట్లో తమ చిన్నకాలంలో నారద మహా ముని వారింటికి వచ్చినాడు ఆమె నారదముని చూచి, శంకరుడు తన భర్త అగుటకు తగిన ఉపాయం గాని వ్రతం గాని చెప్పుమని కోరినది. నారదుడు. పూర్వం కలుగ చేసే కేదారం అను పేరు గల ఒక పుణ్యక్షేత్రం ఉన్నది. అక్కడికి వెళ్లి గౌరీ దేవిని పూజించినట్లైతే, ఆమె ప్రసాదం వల్ల శంకరుడు నీ భర్తగా తలచని నారద మహా ముని పలికినాడు. ఆ మాట విని, పార్వతి కేదారం అనే క్షేత్రానికి వెళ్లి, అక్కడ గౌరీ దేవిని ప్రతిష్ఠించి భక్తి భావంగా పూజ చేసింది. ఆ రాత్రి గౌరి దేవి పార్వతీ దేవి కలలో కన్పించి, శంకరుడు నీ భర్తగా గలడు కేదార గౌరి అనే నేను చెప్పిన మాట అబద్ధం కాదు అని పలికింది. కల నుండి మేలుకొన్న ఆ దేవి తన ఇంటికి వెళ్లింది. గౌరి వ్రత ప్రభావం వల్ల పార్వతీ దేవికి పరమేశ్వరుడు భర్త ఐనాడు. అప్పటి నుండి ఈ వ్రతం స్త్రీలకు మాంగళ్యప్రదం ఐనది.

ఆశ్వయుజ మాసం బహుళ పక్ష మందు
స్వాతి నక్షత్ర యుక్తమైన దర్శ అమావాస్య
యందు, ముందు నక్షత్రం లో ఉన్న స్వాతి
నక్షత్రాన్ని వదిలి, విశాఖ నక్షత్రంలో
ఉన్న స్వాతినక్షత్రం రోజు వ్రతం
చేయాలి. ఇది విధానం. ఇంతకు మించిన
యోగం లేదు. పూర్ణ బాధ్యతని వంటి మోక్షం
కలది, అన్ని ఐశ్వర్యాలు ఇచ్చేది, బంగారు
సింహాసనం అధిరోహించినది
బంగారు ఆభరణాలచే అలంకరించబడినది
శంకరుడు భర్త ఐనటువంటిది ఐన
గౌరి దేవిని ధ్యానం చేసి విధి ప్రకారంగా
పూజ చేయాలి. ఉదయాన్నే లేచి, శుచి
గా స్నానంచేసి నిత్య కర్మ చేసుకొని, నిష్ఠతో
అనేక వృక్షాలుండే ప్రదేశం లోగాని
ఇంటి లోగాని నాలుగు ద్వారాలు ఉండే
టట్లు ఒక మంటపం నిర్మించాలి - తోర
ణాలు, ఝండాలు వాటియు ఐదు రంగుల
లో రకరకమైన పద్మాలు వీటితో
అలంకరించాలి. దాని మధ్య మహాగౌరిని
స్థాపించి పూజించాలి. 21 పోగులు, 21
ముడులల నిర్మించిన దోరానికి కుంకుమ
పూసి దేవి ముందు ఉంచి పూజించాలి.

21 సంఖ్యగల పోకలు, పుష్పాలు, సుగంధ
ద్రవ్యాలు, భక్ష్యాలు మొదలైనవి సమ
కూర్చి ప్రదక్షిణలుగ జేసి ఈ వ్రతాన్ని
భక్తి 21 సంవత్సరాలు చేయువారి భద్ర
కు భరద్వాజ మహాముని చెప్పినాడు.
భద్ర:- అన్ని ధర్మములు తెలిసిన వాడా!
భగవాన్, సర్వ లక్షణములు తెలిసిన శ్రేష్ఠుడా!
కరుణా సముద్రుడా! ఉద్యాపన విధానం
కూడా తెలుపుమని భద్ర అడుగగా భార
ద్వాజ ముని ఏమన్నాడంటే ఉద్యాపన
విధానం చక్కగా విను. పూర్వం రాజ్య
ప్రాప్తి కొరకు శ్రీకృష్ణుడు చెప్పగా
ద్రౌపది వ్రతం చేసింది. అందంతా
చెప్పుతున్నాను. ద్రౌపది: దేవదేవా!
జగన్నాథా! సర్వ లోక హితకరుడా!
రాజ్య ప్రాప్తి ఎలా కలుగుతుందని
ద్రౌపది అడుగగా శ్రీకృష్ణుడేమన్నా
డంటే వ్రతాల్లో ఉత్తమమైన కేదార గౌరి
అనే పేరుగల వ్రతం ఉన్నది. దానిని పూర్వం
ఎవరు చేసినారో విను. పూర్వం నాచే
వదిలి ప్రేల్ప బడిన రుక్మిణి దేవి ద్వారకా
పురి బంగారుచే మణులచే
నిర్మింపబడిన మండపమునందు

పులకింపం చాలా చాలదగా నారద ముని
రుక్మిణీదేవి వద్దకు వచ్చినాడు. ఆయనని
చూచి ఆమె సంతోషించినదై వారిని
పాద్యాదులతో పూజించి చేతులు
జోడించి నమస్కారాలతో నారదమునిని స్తుతించి
ఈ విధంగా పలికింది. ఓ స్వామీ! మహాత్మా
ప్రసిద్ధుడైన శ్రీకృష్ణుడు సత్యభామాపతి
యైనాడు. ఎన్నో దానాలు చేస్తూ ఉంచబడు
వాడు, అన్నిలోకముల్లో విఖ్యాతుడైన
మాధవుడు నన్ను వదిలి సత్యభామా
ఇంటియందు ఉంటున్నాడు. శ్రీకృష్ణుడు
మూడు మగువ వలన నేను చింతాక్రాంతు
రాలనై యున్నాను. రాత్రింబవళ్ళు
దాహమున, ఆకలిన, నిద్రలేక
చింతాతురాలనై యున్నాను. మీరు
తప్ప నాకు తల్లిదండ్రులు బంధు
వులు, మిత్రులు ఎవరును లేరు.
గురువైనా బంధువులైనా, మంచిస్నేహి
తులైనా అది మీరే. మీరు సర్వశాస్త్ర
ములు తెలిసిన వారు, విష్ణు భక్తులు
ఏ ఉపాయం చేత పతిని పొందగలనో
నాకు తెలిసినట్టు ఉపాయం సెలవివ్వ
గలరని రుక్మిణి నారదుడ్ని
కోరినది. మనసా వాచా కర్మణా దివా

రాత్రులు ఎవ్వరైతే కృష్ణుని భక్తితో పూజి
స్తారో వారి పక్షాన అతడు సంతోషంగా
ఉంటాడు. అయినప్పటికీ నీవు అతి
వినమ్రతగా ఉన్నా, నీ సర్వలోకాలలో
తెలిసిన కేదార గౌరీ అనే పేరు పొందిన
ఒక వ్రతం చెప్పుతున్నాను. వ్రతాలలో
కెల్ల ఉత్తమమైన వ్రతం చెప్పుతున్నాను.
అన్ని కోరికలు నెరవేరును ఈ వ్రతం
స్త్రీల చేత తప్పనిసరిగా చేయవలసినది.
ఈ వ్రతం చేసినందువల్ల నీ భర్త నీకు
ప్రియమైనవాడు కాగలడు. నీ వేలు
కోరకున్న ఈ వ్రతం చేయుము.
పూర్వం జాహ్నవీ నదీతీరమందు
ఈ వ్రతం శంకరునిచే చెప్ప
బడినది. ఈ వ్రతమాచరించినందువల్ల
పార్వతి శివుని తనకు ఎడమ భాగం
పొందినది. అరుంధతి [illegible], లోపాముద్ర పార్వతి
చే ఆ వ్రతం చేయబడినది. ఆ వ్రతం
ఆచరించి రుక్మాంగదుడు సుఖాన్ని
స్థిరచిత్తాన్ని పొందినది. అందువల్ల
పొందాలి నీవా వ్రతం ఇంతకు పూర్వం
చెప్పిన విధానా ప్రకారం చేయగలవు.
అది యెందుకంటే, [illegible] కాని,

అంత్య వాండుగాని ఉద్యాపన చేయ
వచ్చును. బ్రాహ్మణుని చేత
అగ్నిని స్థాపించి, గృహ్య సూత్రాల
ప్రకారం హోమం చేయాలి. "గాయత్రి
మాయాయ" అనే మంత్రముతో చేత హోమం
పూర్తి చేయవలెను. వస్త్రములు దక్షిణ
ప్రతిమను బ్రాహ్మణునికి ఇవ్వవలెను.
ఈ ప్రకారంగా శ్రీకృష్ణుని చే సాంబునికి
ఈ వ్రతం చెప్పబడింది. అదే విధంగా
సాంబుడు ఈ వ్రతం చేసి ఆ వ్రత ప్రభా
వం వలన రాజ్యం పొందింది. పాండవులు
రాజ్యాన్ని నాలుగు సముద్రాల పర్యంతం
పాలించినారు. దమయంతి చే, ద్రౌపది
చే, అనసూయ చే ఈ వ్రతం చేయబడి
నది. అదితి ఈ ప్రసాదం వల్ల ఐశ్వర్యం
రాజ్య ప్రాప్తి కలుగుతాయి. వ్రతం చేసే
వారు వల్ల దరిద్రం తొలగుతుంది. మహా
గౌరి ప్రసాదం వల్ల అష్టైశ్వర్యాలు పొందు
తారు. ఓ భద్రా నీవు ప్రేమచేత
ఇవన్నీ తోచే చెప్పబడింది.
అన్ని కోరికలు సిద్ధించుటకు నీవు
ఈ వ్రతం చేయుము. మహాగౌరి ప్రసాదం

వల్ల, ఇష్ట భోజనం, సకల సంపదలు
పుత్ర పౌత్రాభివృద్ధి, కోరిన కోరికలు
చివరికి గౌరి సాయుజ్యం సిద్ధించగలవు.
ఇది ఎవరు చదువుతారో ఎవరు వింటారో
వారు పాపముల నుండి విముక్తి పొంది
ముక్తిని పొందుతారు. ఇది శ్రీ భవిష్యో
త్తర పురాణం, ఉత్తర ఖండం, హిమాచల
ప్రసంగం, కన్యకా వ్యాస సంవాదం నందలి
కేదార వ్రతకల్పం — ముగిసింది.

మంగళ హారతులు

1. హారతి గైకొనుమా జగదంబా సుకుమారి
గౌరీ ॥ హారతి గైకొనుమా ॥
2. కారుణ్య స్వరూపి లోక కామితార్థ దాయిని
శ్రీ మాతా భక్తజన పోషిత నారాయణి
నగకుమారి ॥ హారతి గైకొనుమా ॥
3. జలజాయత నయని లోక జననావర
శివుని రాణీ । కలుష హారిణీ కోమల
పాణీ లలిత పల్లవ పాణీ ॥ హారతి ॥
4. మందర గిరి ధర సోదరి । మహేశ్వరి
సుగుణాకరి । ఇందిందిర నీలవేణీ
ఈశ్వరి మహా ప్రకాశినీ ॥ హారతి ॥
5. శాంభవి శాంభవి దాత్రీ నీ సురసమూహ
యావరదాయిని । అంఘ్రి జ [illegible]
భాండేశ్వరి శాంభవి వ్యాఘ్రగమన
గమని ॥ హారతి గైకొనుమా ॥
6. రాజీవ మార్గ ఖ్య నగర రంజని
రజితాద్రి భవాని । రాజయోగ రాజ
మాలిని రాజకేశ నారాయణ జనని ॥ హారతి ॥

జయ హారతి గైకొను జగదంబ ॥ శర
ణాంతి నిమ్మలు మా కరుణాలోలా ॥
1. గిరి కుమారివై జన్మించి, హరహర
శంభుని పతియించి, నాటి నుండి
భక్తుల నేలు మా దయాళో, సదమే స్తుతి
నిను ప్రార్థింతు ॥ జయ హారతి ॥
2. [illegible] ఘృత దీప యుక్త చంద్ర పాద ఫలము
లతో మా మనసారా మన పూజింతు మా
కరుణాలోలా ॥ జయ హారతి ॥
3. నేమము తో మనిపల్లి పురంబున
ప్రేమతో మొక్కుట కానియుండా, [illegible]
ఓ సాంబ జయాననీ సేవింతు । మామ
రయా మన పూజింతు మా ॥ కరుణాలోల
॥ జయ హారతి ॥

1. కర్పూర మంగళారతి శ్రీ కంఠ యువిదే ఇదే ॥
సర్వాధినాథ హరి వరద సౌఖ్యశంకరా ॥ కర్పూర ॥
2. సమస్తంబు చే చిన్మయంబు చే నానామంత్రము
ల చే । అనేకంబు మంగళకరమ్ముగ అన్ని
సల్పుచున్ । మతి పెంపు తోడ బల్లాపురాజ
మంద సల్పుచున్ ॥ కర్పూర ॥
3. బాలా రామ సౌఖ్య లాస్య బింబ సూనశర హారా ॥
కోటి రవి సన్నిభ మహేశ గౌరీ సహిత కృపాకరా ॥
॥ కర్పూర ॥

1. నారాయణా అదె శౌరి | భూరాజ నాల ఖర
హరి | పారావార విహారి || నారాయణా ||
2. పద్మిం ప్రియ గరుడ వాహన రాజ | రక్షించు శరణాగత
తేజ | శిక్షించు దానవ బల భూజ | పాంచజన్య
సురాగ భాజ || నారాయణా ||
3. ధరణి కొండలు [illegible] | వరదా వర
శ్రీవత్సా || నిరుపమ [illegible] ||
నారాయణా ||

శంకర ధ్యాన శ్లోకం.

ఓం ధ్యాయే న్నిత్యం మహేశం రజతగిరినిభం
చారు చంద్రావతంసం | రత్నాకల్పోజ్జ్వలాం
గం పరశు మృగవరాభీతి హస్తం | ప్రసన్నం
పద్మాసీనం సమంతా త్స్తుత మమరగణై ర్వ్యాఘ్రకృత్తిం
వసానం | విశ్వాద్యం విశ్వవంద్యం నిఖిల భయ
హరం పంచవక్త్రం త్రినేత్రం || శాంతం
పద్మాసనస్థం శశిధర మకుటం పంచవక్త్రం
త్రినేత్రం | శూలం వజ్రం చ ఖడ్గం పరశు మభ
యదం దక్ష భాగే వహంతం | నాగం
పాశం చ ఘంటాం ప్రళయ హుతవహం
సాంకుశం వామ భాగే | నానాలంకార యుక్తం
స్ఫటిక మణి నిభం పార్వతీశం నమామి ||

కేదారం భజము.

శ్రీకరమైన పవిత్రమైన చారధామ్ లలో
మహర్షి శ్రీ నర నారాయణ మహా మునులతో [illegible]
సే మహా మునులారా! ఈ ప్రపంచ సృష్టికి
మూల పురుషుడను భగవానుడను నేను
[illegible] నకు నమస్కరిస్తూ, అన్ని
సంపదలు ఇచ్చేదియైనా, పుణ్యం అనేక
లచే [illegible] అయినా కేదార
[illegible] మహిమాన్వితం, ప్రభాక్షేత్రాన్ని
కాంక్షించి [illegible]. పుణ్యం
పర్వత రాజ పుత్రియైన పార్వతీ [illegible]

వ్రతాన్ని ఆచరించి ఈశ్వరానుగ్రహం పొందింది.
దీనిని ఆచరించిన వారికి, పఠించిన వారు
విన్న వారికి ఆయురారోగ్య ఐశ్వర్యాలు కలుగు
తాయి. ఈ ఉత్తమ వ్రతాన్ని ఇరవై ఒక
మాసాలు చేసిన వారు, ఇహంలో సౌఖ్య
అష్టైశ్వర్యాలతో జన్మను, తరువాత జన్మను
పొంది అనంతరం శివ సాయుజ్యాన్ని పొందు
తారు. అందుచేత అందరూను భక్తి శ్రద్ధల
వర్ణభేదాలు లేకుండా నియమ నిష్ఠలతో
ఈ వ్రతాన్ని ఆచరించాలి! అని చెప్పి
వ్రత కథా క్రమాన్ని వివరించసాగాడు.

పరమ పవిత్రమైన శ్రీ కైలాసం న
పర్వత శిఖరాన శ్రీ పరమేశ్వరుడు కూడు
పార్వతీ సమేతంగా ప్రమథగణాలు, ముని
గణాలు, బ్రహ్మేంద్ర వరుణాది
దిక్పాలకులు, నారద, తుంబుర, అగస్త్యాది
మహర్షులు సేవిస్తూ ఉండగా
కొలువు తీరియున్నాడు. అప్పుడు సభలో
సదాశివుని ప్రేరణ వల్ల నారదాది ఋషులు
గానం చేశారు. పరమ మనోహరంగా
[illegible] గానానికి తగిన విధంగా
రంభాదులు నాట్యం చేశారు. వారి నాట్యంలో
రంభ యొక్క నాట్యం పరమశివునకు ఆనందం
కలిగించింది. ఆ సమయంలో ప్రమథగణాల

చెందిన భృంగిరిటి అనే మహా భక్తుడు
శివుని అనుమతి పొంది సభాసదులందరికీ
నయనప్రీతి కరంగా వికట నాట్యం చేశాడు.
ఆ నాట్యాన్ని చూసిన సభాసదుల
నవ్వులకు పర్వత గుహలు మారుమ్రోగా
యి. పరమశివుడు సంతోషంతో "భృంగిరిటీ!
నీ నృత్య భంగిమలు బాగున్నాయి. నాకెంతో
ఆనందం కలిగింది!" అంటూ అతని మీద
ఎంతో దయ చూపించాడు. తన వికట నాట్యం
తో అందరి మన్ననలను పొందిన భృంగిరిటి
పార్వతీదేవిని విడిచి పరమశివునకు మాత్రం
ప్రదక్షిణ నమస్కారాలు చేశాడు. ఆవిధంగా
చేయడం జగన్మాతయైన పార్వతికి బాధ
కలిగించింది. ఆమె అతడా విధంగా చేయు
టానికి గల కారణమేమిటని తన భర్తనడి
గింది. అప్పుడు సదాశివుడు మందహాసం
చేస్తూ "దేవీ! బ్రహ్మజ్ఞానులు నీకు మొక్కరు
వారితో నాకు పని లేదన్నాడు.

ఆ మాటలు విన్న పార్వతికి కోపం
వచ్చింది. తాను శక్తి స్వరూపిణి తనని సర్వ
సృష్టికీ తానే ఆధారమని
భావిస్తూ ఆ దేవి, తాను శివుని
విడిచిపెట్టి తన శక్తిని ఆకర్షించుకొంది.
[illegible] దంపతులు [illegible]
[illegible] విభాగాన్ని మూలంగా చిక్కి

శిల్పాలుగా కనిపిస్తున్నవి. దేవతలు వేడుకొంటున్నప్పటికి అంబిక శాంతించకుండ గర్వంగా దాన్ని విడిచి వెళ్ళిపోయింది. ఆమె చివరకు గౌతమాశ్రమం చేరుకుంది. ఆశ్రమంలో ఆమెకు ఎవరూ కనిపించలేదు. అందుచేత గౌతముడు వస్తాడనే దృష్టితో అక్కడే ఉండిపోయింది. ఆశ్రమానికి వచ్చే సమిధలు, దర్భలు, పండ్లు, మొదలైనవాటిని [illegible] స్వీకరించుకొని గౌతముడు తిరిగి తన ఆశ్రమానికి వస్తూ తన ఆశ్రమాన్ని చూచి ఆశ్చర్యపోతూ "ఏమిటీ వింత? నా ఆశ్రమం ఇంత తేజోవంతంగా కనిపిస్తుందేమిటి? అను కొంటూ ఆశ్రమంలోనికి ప్రవేశించి జగన్మాత అయిన పార్వతీదేవిని చూచి అతిథి పూజలు చేసి, ఆమె రావడానికి గల కారణాన్ని అడిగాడు. ఆమె తన దుఃఖానికి గల కారణం చెప్పి అలుకతో కూర్చొనమని చెప్పి" "ఓ భగవంతుడా! యోగులందరి చేత పూజలు గానీ ఆసనమే శ్రద్ధతో అర్ఘ్య శరీరం నాకే విధంగా లభిస్తుందో అమ్మలా వాటన్నిటి కదా నాకు ఉపదేశించుమని" అడిగింది. సర్వజ్ఞుడైన గౌతముడు పార్వ కొంత తడవు ఆలోచించి "అమ్మా!

కోరిన కోర్కెలు ప్రసాదించే కేదారేశ్వర వ్రతాన్ని అనుష్ఠించు నీ అభీష్టం నెరవేరు తుంది" అన్నాడు. అప్పుడు పార్వతి ఆ వ్రతాన్ని ఏ విధంగా చేయాలో వివరించ మని అడిగింది. గౌతముడు [illegible] కేదా రేశ్వరుని ప్రార్థించి వ్రత విధానాలు చెప్పడం ప్రారంభించాడు.

"ఆశ్వయుజ శుద్ధ అష్టమినాడు వ్రతాన్ని అనుష్ఠించే వారు. శుచిగా ఉండి తెల్లని వస్త్రాలు కాని తెల్లని నూలు పోగులు కాని యిరు వదియొక్క పేటల నూలిని చేతికి కంకణం కట్టుకోవాలి. ఆ రాత్రి ఉపవాసం ఉండి బ్రహ్మ ణ భోజనం చేయించాలి. అది మొదలు అమావాస్య వరకు ప్రతిరోజు కేదారేశ్వరుని పూజిస్తూ ఉండాలి.

ఆ వ్రతం చేసే వ్యక్తి అమావాస్య దినం ఉదయాన్నే లేచి, శుచిగా స్నానాదులు [illegible] ధాన్యాన్ని రాశిగా పోసి, దాని మీద ఒక పూర్ణకుంభాన్ని ఉంచి, దానిని ఇరువదియొక నూలిపోగుల తోరణాల్తో, దాని మీద తెల్లని వస్త్రం గాని, తెల్లని వస్త్రాన్ని కాని, ఈశ్వరుని ప్రతిమను నవరత్నాలతో గాని, బంగా రాన్ని గాని, వెండిని గాని దానిలో ఉంచి గంధ పుష్పాక్షతలు [illegible] పూజించి తాంబూలాలు ఇరువదియొక్క మారు

బ్రాహ్మణుల్ని పిలిచి, కాళ్ళు కడిగి పీటల
మీద కూర్చుండబెట్టి, ప్రత్యేకంగా నను
యథావిధిగా పూజ చేసి, అలాగే బ్రాహ్మ
ణులు ఐదు మందిని పూజించాలి. అలాగే
కలశంలో కేదారేశ్వరుని ఆవాహనం
చేసి షోడశోపచార పూజలు చేస్తూ, గౌరి
మంత్రంతో చేసి నేతితో కాల్చిన ఇరవై
ఒక్క అరిసెల్ని తాంబూలాల్ని. పాలు, పెరుగు,
నెయ్యి, తేనె పంచదార వంటి, వివిధ
రకాల పండ్లను నివేదించి, తాంబూల
నీరాజన మంత్రపుష్పాలిచ్చి స్వామిని
స్తుతించి, బ్రాహ్మణులందరికి దక్షిణ
తాంబూలాలిచ్చి సంతోషపరచి వ్రతాన్ని
పూర్తి చేసినట్లయితే కేదారేశ్వరుడు
సంతోషించి సకల దేవతలతో వచ్చి
నీకు స్వదేహంలో అర్ధాంశాన్ని ఇస్తాడు"
అని చెప్పాడు.

గౌతమ మునీంద్రుడు చెప్పిన విధంగా
జగన్మాత పార్వతి ఆ వ్రతాన్ని భక్తిశ్రద్ధలతో
ఆచరించి వ్రతాన్ని పూర్తి గావించిన వెం
టనే పరమేశ్వరుడు ప్రత్యక్షమై
తన శరీరంలోని సగభాగం ఆమెకు
ప్రసాదించాడు. పార్వతి ఆ వ్రతంతో పర
మేశ్వరుని అర్ధ శరీరాన్ని పొంది ప్రఖ్యాతిని

కాంక్షించి "ఈ వ్రతం చేసిన వారి కోరికలు
తీరునట్లు వరం ప్రసాదించమని అడిగింది.
సదాశివుడు సరే అన్నాడు.

శివభక్తుడైన చిత్రాంగదుడనే
గంధర్వుడీ వ్రతాన్ని ప్రచారం చేయాలనే
సత్సంకల్పముతో నందికేశ్వరుని అనుగ్రహం
పొంది ఉజ్జయిని నగరం చేరుకొని, ఆ దేశపు
రాజైన వజ్రదంష్ట్రునికి వ్రతవిధానం దాని
మహాత్మ్యాన్ని చెప్పి ఆచరింపజేయించాడు.
వ్రత ప్రభావం వల్ల ఆ రాజు చక్రవర్తి
అయ్యాడు. ఆ పట్నంలోనే ఇద్దరు వైశ్య
కన్యలున్నారు. వారు వ్రతాన్ని గురించి విని
తాము కూడా ఆచరించాలనే సంకల్పంతో
తమ తండ్రి అనుమతిని అడిగారు. అతడు
నిరుపేద అయి ఉండటం వల్ల ఆ వ్రతం
మానుకొమ్మని చెప్పాడు కాని ఆ బాలికలు
తమకు ఏ సాధనం సమకూర్చనక్కరలేదని,
అనుమతిస్తే చాలునని చెప్పి, అనుమతి
పొందారు. వారి సంకల్పానికి శివుడానందించి,
వారికి కావలసిన పూజాద్రవ్యాదులన్ని
దొరికే విధంగా అనుగ్రహించాడు. వారిద్ద
రూ ఒక మర్రిచెట్టు కింద కూర్చొని తోరాలు
కట్టుకొని యథావిధిగా వ్రతాన్ని ఆచరించారు.
శివుని అనుగ్రహం వల్ల [illegible].

జీర్ణోద్ధరణము, అతిథి సంపదల్ని
పొందారు. వారిలోనై ద్రావిడ యజ్ఞ
ఐశ్వర్యవంతుడైనా, చిన్నవయసు భాగ్యవతి
ని చోళదేశపు రాజును వివాహం చేసి
కొన్నారు. కొంత మాసాలయినా, పుత్ర
భాగ్యవతులు లేక కూడ భాగ్యవంతులు
దయార్ద్రుడు. కొంత కాలానికి ధనవంతుడైన
భాగ్యవతికి కేదారేశ్వర వ్రతం చేయుట
అశ్రద్ధ చూపించింది. ఎట్లాగైనా, ఆమెను
ఆమెకు మారుపిడి సంతతో మహారాజు
యింటి నుండి తరిమివేశాడు. భాగ్యవతి
చేసేది లేక అడవుల వెంట తిరుగుతూ
ఒక బోయవాని యింటి చేరుకొని, తన
కుమారుని తో విషయం చెప్పి నాన్నదగ్గ
దగ్గరకు పోయి ధనం తీసుకొని రమ్మని
పంపించింది. ఆ బాలుడు తన వెడలి
తల్లి చెప్పిన విషయాన్ని చెప్పి ధనం
తీసుకొని వస్తూవుంటే దారిలో కొందరు ని
వాహనాలతో ఆ ధనాన్ని దొంగలు దోచు
కున్నారు. రెండవసారి చేసిన ప్రయత్నం
లో కూడ ఆ బాలుని చెంతనున్న
ధనాన్ని దొంగలు దోచుకున్నారు. ఆ
బాలుని విచారానికి జాలిపడిన కేదారే

శ్వరుడు "నాయనా! నా వ్రతాన్ని ఉల్లంఘించిన వారికి నా ధనం పొందే అర్హత ఉండదు" అన్నాడు. ఆ మాటలను విన్న బాలుడు తిరిగి వెళ్ళి భాగ్యవతికి తాను విన్న మాట గురించి చెప్పాడు. అప్పుడామె ఆ బాలుని చేత వ్రతం చేయించి మిగిలిన వ్రతాన్ని కూడా ఆ వ్రతం చేయాలని చెప్పుమని చెప్పి ధనాన్ని యిప్పించింది. అంతకు సార్వభౌమత్వంలో ప్రార్థించిన రెండు వారాల్లో పోగొట్టుకొనిన ధనం కూడ కనిపించింది. ఆ ధనరాసులతో తల్లి దగ్గరకు చేరుకొని జరిగిందంతా చెప్పాడు. భాగ్యవతి తన తప్పిదాన్ని గుర్తించి కేదారేశ్వరుని కి క్షమాపణ చెప్పుకొని భక్తి శ్రద్ధలతో వ్రతాన్ని ఆచరించింది. కేదారనాథుని అనుగ్రహం వలన తిరిగి తన భర్త మెప్పు అనుగ్రహాన్ని పొంది సుఖంగా కాలం గడిపింది.

ఈ వ్రతాన్ని గౌతమ మహాముని ద్వారా పార్వతీదేవికి ఉపదేశించినట్లు ఇందువలన ఇహపర సుఖాలు కోరుకొనేవారు వ్రతాన్ని ఆచరించి ఫలితం పొందుతూ ఉంటారు. ఈ వ్రత మహిమ విన్నవారికి చదివినవారికి మహాదేవుడు అన్ని సంపదల్ని ప్రసాదిస్తాడు.

అథ గ్రంథి పూజ

1. ఓం శివాయనమః ప్రథమ గ్రంథిం పూజయామి 2. శంకరాయ - ద్వితీయాం 3. మహాదేవాయ - తృతీయాం 4. వృషభధ్వజాయ - చతుర్థం 5. గౌరీశాయ - పంచమం 6. రుద్రాయ - షష్ఠం 7. పశుపతయే - సప్తమం 8. భీమాయ అష్టమం 9. ~~త్ర్యంబకాయ~~ - త్ర్యంబకాయ - నవమం 10. నీలలోహితాయ - దశమం 11. హరాయ - ఏకాదశం 12. స్మరహారిణే - ద్వాదశం 13. భవాయ - త్రయోదశం 14. శంభవే - చతుర్దశం 15. శర్వాయ - పంచదశం 16. సదాశివాయ - షోడశం 17. ఈశ్వరాయ - సప్తదశం 18. ఉగ్రాయ అష్టాదశం 19. శ్రీకంఠాయ - ఏకోనవింశతి 20. నీలకంఠాయ - వింశతి 21 కేదారేశ్వరాయ ఏకవింశతి తమ గ్రంథిం పూజయామి

తోరము తీసుకొనునప్పుడు పఠించవలెను.

కేదార దేవదేవేశ భగవన్నంబికాపతే। ఏకవింశద్దినేఽస్మిన్ సూత్రం గృహ్ణామ్యహం ప్రభో॥

తోరము కట్టుకొనునప్పుడు పఠించవలెను

~~ఆయుశ్చ విద్యాంచ తథా సుఖంచ।~~

ఏకవింశతి గ్రాంథ్య సతంతుభిర్గ్రంథి సంయుతం। డోరం కేదారనిలయం బంధనాత్తే ధరామ్యహం॥ ఆయుశ్చ విద్యాంచ తథాసుఖంచ సౌభాగ్యవృద్ధిం కురు దేవ దేవ। సంసార ఘోరాంబు నిధౌ నిమగ్నం మాం రక్ష కేదార నమో నమస్తే॥